

VERSLAG SESSIE 6
GROOT ONDERHOUD 2017
1 DECEMBER 2017

**MEER DAN ERFGOED: GEZONDHEID EN
WELZIJN**

Datum :	vrijdag 1 december 2017
Coördinator sessie:	Bart De Nil
Voor verslag :	Bart De Nil

De vermaatschappelijking van de zorg is ook voor de cultureel-erfgoedsector zowel een uitdaging als een opportuniteit. De opportuniteit ligt hem in het feit dat er een openheid is bij tal van zorginstellingen die op zoek zijn naar partners in de maatschappij om mee samen te werken. Een dergelijke samenwerking is echter geen vrijblijvend engagement. Het is voor erfgoedorganisaties sowieso al een *mind shift* om daarbij niet te vertrekken van de eigen erfgoedagenda, maar van de noden en behoeften van mensen en gemeenschappen. Daarenboven spreken we bij welzijn en gezondheid altijd over de lange termijn. Met een eenmalige activiteit is het nu eenmaal onmogelijk om blijvende impact te hebben. Enkel door geduld en herhaling treedt er een verandering op bij de deelnemers én zal er een blijvend effect zijn op het leven van mensen. En als dat nog niet volstaat, is het ook belangrijk om te kunnen bewijzen dat interventies met cultureel erfgoed een impact hebben op welzijn en gezondheid. Deze sessie wil aantonen waarom vermaatschappelijking van de zorg zo belangrijk is, hoe dat bewijs kan worden verzameld en hoe kleine duurzame projecten kunnen worden opgezet.

Tijdens de sessie werd de rol die de cultureel-erfgoedsector kan opnemen, bekeken vanuit drie perspectieven: de zorg, het onderzoek en de cultureel-erfgoedwerking.

Peter Dierinckx, psycholoog in het Psychiatrisch Centrum Gent-Sleidinge, hield een pleidooi voor kwartiermakers of voorlopers die ervoor moeten zorgen dat psychisch kwetsbare mensen een plaats krijgen tussen andere mensen, buiten de geestelijke gezondheidszorg. Door zijn medewerking aan het piloottraject *Op verhaal komen met kloosterspullen*, dat FARO samen met het Erfgoedhuis Zusters van Liefde heeft opgezet, is Peter ervan overtuigd geraakt dat erfgoedorganisaties deel kunnen uitmaken van een groeiend netwerk van kwartiermakers en zo een bijdrage kunnen leveren aan de vermaatschappelijking van de zorg.

Nuala Morse van University College London toonde hoe kan worden bewezen dat interventies met cultureel erfgoed een impact kunnen hebben op het welzijn en de gezondheid van mensen. Dat deed ze aan de hand van het onderzoeksproject *Not So Grim Up North* (2015-2018) dat wordt geleid door University College London samen de Tyne & Wear Archives & Museums in Newcastle en de Whitworth Art Gallery in Manchester. Het onderzoekt verschillende meet- en evaluatiemethoden om te verkennen hoe deelnemen aan een museumactiviteit een impact heeft op welzijn en gezondheid. Het doel is om een raamwerk te ontwikkelen voor musea in gezondheidsonderzoek.

Ten slotte stelde Bart De Nil de pilootprojecten *Erfgoedcollecties, gezondheid en welzijn* voor. Dit zijn langetermijntrajecten die FARO samen met verschillende partners uit de cultureel-erfgoed- en zorgsector heeft opgezet. Al deze trajecten focussen op het inzetten van erfgoedcollecties om het welzijn en de gezondheid van mensen te verbeteren én op het meten en evalueren van de gerealiseerde impact.

Het bewustzijn dat impactmetingen nodig zijn om erachter te komen wat werkt en wat niet werkt én om een draagvlak te creëren bij de zorg-, welzijn- en sociale sector wint steeds meer terrein. Anderzijds is er in Vlaamse erfgoedsector nog zeer weinig ervaring met het meten en evalueren van de impact. Hiervoor zal er meer moeten worden ingezet op kennisopbouw bij erfgoedprofessionals en het beschikbaar stellen van en instrumentarium dat op het terrein kan

worden toegepast. Daarnaast zal de focus moeten verschuiven van eenmalige kortlopende projecten naar langetermijntrajecten die steeds worden herhaald.